

Obec Zuberec

Konsolidovaná výroční správa obce za rok 2013

.....
starosta obce

OBSAH	str.
1. Základná charakteristika obce	3
1.1 Geografické údaje	3
1.2 Demografické údaje	3
1.3 Ekonomické údaje	4
1.4 Symboly	4
1.5 Logo	4
1.6 História	4
1.7 Pamiatky	5
1.8 Významné osobnosti	5
1.9 Výchova a vzdelávanie	6
1.10 Zdravotníctvo	6
1.11 Sociálne zabezpečenie	6
1.12 Kultúra	7
1.13 Hospodárstvo	8
1.14 Organizačná štruktúra	9
2. Rozpočet obce na rok 2013 a jeho plnenie	10
2.1 Plán rozpočtu na roky 2013- 2015	11
3. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za konsolidovaný celok	11
3.1 Majetok	11
3.2 Zdroje krytia	12
3.3 Pohľadávky	12
3.4 Záväzky	12
4. Hospodársky výsledok za 2013 - vývoj nákladov a výnosov za konsolidovaný celok	12
5. Ostatné dôležité informácie	13
5.1 Prijaté bežné a kapitálové transfery	13
5.2 Poskytnuté dotácie	14
5.3 Významné investičné akcie v roku 2013	14
5.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti	14
5.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	15
5.6 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	15

1. Základná charakteristika Obce Zuberec

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Názov účtovnej jednotky: Obec Zuberec
Sídlo účtovnej jednotky: Hlavná 289, 027 32 Zuberec
IČO: 00315036
DIČ: 2020561917
Štatutárny orgán: starosta obce: Ing. Vladimír Šiška
Rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky: Základná škola s materskou školou Zuberec, Andreja Bažíka 20, Zuberec
Právnické osoby v zakladateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky: Primula s.r.o., Zuberec 373

1.1 Geografické údaje

Geografická poloha obce:

Obec Zuberec sa nachádza na severe Slovenskej republiky. Administratívne je obec Zuberec začlenená k vyššiemu správne celku – Žilinskému kraju, patrí pod okres Tvrdošín. Zo severovýchodnej strany ho ohraničuje štátna hranica s Poľskou republikou. Katastrálne územie obce susedí s katastrálnymi územiami obcí Oravský Biely Potok, Habovka, Vitanová, Hutý, Kvačany, Liptovský Trnovec, Bobrovec, Jalovec, Žiar a obec Jamník. Hlavný hrebeň Roháčov 49° 10' severnej zemepisnej šírky tvorí najjužnejšie položený bod okresu Tvrdošín.

Rozloha územia obce je 7232,8163 ha, čo predstavuje 15,1 % z celkovej plochy okresu Tvrdošín. Z celkovej plochy územia tvorí výmera lesného fondu 4351,7193 ha, čo tvorí 60,1 % územia katastra obce.

Územie obce Zuberec sa nachádza v juhovýchodnej časti okresu Tvrdošín v Zuberskej kotline. Geografický profil územia okresu je veľmi členitý, o čom svedčí výškový rozdiel 1448 metrov. Povrch je prevažne hornatý. Juh územia obce tvoria Západné Tatry – Roháče. Nadmorská výška obce je 730 m.n.m. Najvyšším vrchom je Baníkov 2178 m.n.m.

Na území obce Zuberec sa nachádzajú viaceré chránené územia. Prírodovedecky najhodnotnejším a najkrajším územím je orografický celok Tatier – Roháče. Roháče predstavujú časť Tatranského národného parku /TANAP/, ktorý má v tejto oblasti rozlohu 103 km². Toto územie je veľmi cenné z hľadiska prírodovedného, historického a cestovného ruchu.

1.2 Demografické údaje

Počet obyvateľov: k 31.12.2013 1900

Národnostná štruktúra: - slovenská národnosť – 98,22 %, česká- 0,4 % , ostatné - 1,38 %,

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania:	- rímsko-katolícke	95,07 %
	- gréckokatolícka	0,11 %
	- evanjelické	0,28 %
	- reformovaná kresťanská cirkev	0,06 %
	- Jehovovi svedkovia	0,22 %
	- iné nezistené	2,32 %
	- bez vyznania	1,94 %

Vývoj počtu obyvateľov: r. 1992 – 1 654, r. 1997 - 1711 r. 2001 - 1750, r. 2009 – 1 853 , r. 2010 – 1862, r. 2011 – 1863, r. 2012 - 1882,

1.3 Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci: 11,09 %

1.4 Symboly obce

Symbolmi obce sú erb, vlajka a pečatidlo. V Heraldickom registri Slovenskej republiky je **erb** obce Zuberec zapísaný v tejto podobe: V neskorogotickom zelenom štíte pred strieborným (bielym) prirodzeným stromom s koreňmi strieborný (biely) pes hryzúci doľava bežiacieho zlatého (žltého) jeleňa. Historický symbol obce z 18. storočia upozorňuje na lesné bohatstvo chotára. Listnatý strom v pôvodnom erbe Zuberca korešponduje s erbom Oravskej stolice. Cisár Rudolf II. udelil Oravskej stolici erb v roku 1598, v štíte boli dva listnaté stromy a medzi nimi medveď. Tento stoličný erb potvrdil panovník Leopold I. v roku 1679 a armáles (erbová listina) sa nachádza v Štátnom archíve v Bytči. Táto analógia vysvetľuje voľbu listnatého stromu v erbe Zuberca v čase, keď aj erb Oravskej stolice obsahoval listnaté stromy.

Vlajka obce pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej (1/6), zelenej (1/6), žltej (2/6) a zelenej (2/6). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farby obce Zuberec sú zelená, strieborná (biela) a zlatá (žltá).

Kruhový historický pečatidlo znie: SDIGILLUM POSS . ZUBEPETZ.

Pečatidlo bolo kedysi v Oravskom múzeu v Oravskom Podzámku. V súčasnosti je v Štátnom oblastnom archíve v Bytči. Tu sú aj odtlačky pečatidla na dokumentoch z konca 18. a začiatku 19. storočia. Pečať obce je vyjadrením erbového znamenia.

Symboly obce Zuberec sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou Z-65/98. Posvätené boli v nedeľu 21. októbra 2007 na sv. omši o 10. hodine. Symboly obce erb, vlajku a pečať k posväteniu niesli poslanci obecného zastupiteľstva. Posviacku vykonal vdp. Ladislav Vrabel.

1.5 Logo obce

Obec nemá vlastné logo. K tomuto účelu je využívaný erb obce.

1.6 História obce

Prvá písomná zmienka o **Zuberci** je z roku 1588 pri opise chotárných hraníc Bieleho Potoka. Valaská dedina Zuberec sa spomínala v roku 1593 v daňovom súpise Oravskej stolice, ale ešte nebola vybudovaná a preto bola oslobodená od platenia domovej dane. Založenie Zuberca sa predpokladá začiatkom 80-tych rokov 16. storočia, čiže okolo roku 1581 pri daňovej lehote 12 rokov. V roku 1598 mal Zuberec päť domov a od nasledujúceho roku 1599 platili obyvatelia daň 1 zlatý 50 denárov od každého domu, spolu 7 zlatých a 50 denárov. V roku 1600 platili 5 zlatých a v rokoch 1601-1602 len 4 zlaté, lebo jedna usadlosť zhorela. Je možné, že piata usadlosť nebola obývaná, lebo ľudia zomreli na mor, ktorý sa rozšíril v Oravskej a Liptovskej stolici v rokoch 1599-1600. Zuberčania neplatili dane ani v roku 1603, lebo celú dedinu vypálili žoldnieri zemana Štefana Bočkaja. Možno sa obyvatelia zachránili útekom do hôr, možno zahynuli. Až v roku 1609 máme písomnú zmienku v daňovom súpise, že Zuberec sa nanovo osídľuje a buduje. Zemepán Juraj Thurzo poveril schopného Jakuba Barana zo šoltýskej rale v Krivej, aby s piatimi valachmi vykonal obnovu dediny. Valasi ukončili prácu v roku 1612 a zemepán Juraj Thurzo im vydal listinu, ktorou určil Zuberca daňové povinnosti voči Oravskému panstvu a chotár dediny.

Pre richtára Zuberca Jakuba Barana bola listina z roku 1612 darovaním dedičného šoltýstva - richtárskej funkcie a usadlosti, ktorá sa navždy volala šoltýska. Potomkovia z jeho rodu boli richtármi Zuberca do zavedenia tereziánskeho urbáru v roku 1773, ktorý zrušil inštitút dedičných richtárov. Zároveň dostal Jakub Baran právo vlastníť a prevádzkovať mlyn na jeden kameň a pílu na Števkovskom potoku. Richtárov dom sa nachádzal na mieste dnešného kostola svätého Vendelína. Veľmi stručne sú v listine opísané chotárne hranice Zuberca. V dolnej časti susedil s obcou Habovka a v hornej časti sa chotár rozprestieral k vrcholom Karpatského pohoria. Tak sa vtedy nazývali Západné Tatry a toto pomenovanie sa vyskytuje v archívnych dokumentoch aj začiatkom 19. storočia a v roku 1828. Traduje sa, že názov obce pochádza od názvu vrchu Zuberec, pod ktorým obec leží, ale to nie je historicky doložené.

1.7 Pamiatky

Najstaršou pamiatkou v obci je kaplnka sv. Vendelína v cintoríne. Postavili ju v roku 1768, ale vysvätili až r. 1782. V jej barokovom štíte stojí socha sv. Jozefa, dielo belopotockých sochárov. V starom cintoríne sa nachádza kamenný kríž s vysokým reliéfom Panny Márie Bolestnej z r. 1867 a pri ňom sú zasadené dve lipy. Kultúrnou pamiatkou je kamenný kríž s vysokými reliéfmi sv. Floriána a sv. Jána Krstiteľa pred kostolom sv. Vendelína z roku 1834. Bol postavený na mieste v centre dediny, kedysi pred šoltýnskym dvorom. Sú to mimoriadne cenné diela Alojza I. alebo Jána, synov slávneho kamenára Juraja Belopotockého.

V chotári obce je 21 krížov, z nich 15 je tiež kamenných. Najcennejšie vznikli v 1. polovici 19. stor.: najvyšší kríž roku 1834 s Pannou Máriou Bolestnou a sv. Jánom Nepomuckým stojí na začiatku dediny pri Studenej. Z roku 1850 je kamenný stĺp so súsoším Korunovania Panny Márie na nižšom konci dediny. Ďalšie podobné kamenné kríže stoja pod Kliníkom, pod Kýčerou, na Kýčeri, na Láne, pod Lánom s malým reliéfom sv. Floriána, na Prťoch s reliéfom sv. Jozefa. Medzi najkrajšie patrí kamenný kríž medzi lipami pred vchodom do Múzea oravskej dediny na Brestovej, ktorý je datovaný r. 1880. Všetky pochádzajú z dielne už známeho majstra Alojza II. Belopotockého (1834-1887).

Vzácnou stavbou pre všetkých Zuberčanov je kostol zasvätený sv. Vendelínovi. Dňa 28. augusta roku 1932 ho posvätil ružomerský farár Andrej Hlinka.

1.8 Významné osobnosti obce

Vdp. Andrej Bažík, 1866 -1934

Andrej Bažík kňaz, rodoľub, neohrozený hospodársky buditeľ, publicista. V záujme pozdvihnutia ľudu v Liptove a na Orave zakladal konzumy, potravné družstvá, písal populárne brožúry o tom ako má roľník hospodáriť. Do detailov poznal dedinu a jej život. Neúnnavnou organizátorskou prácou a radami sa významne zaslúžil o stavbu kostola sv. Vendelína. Pozoruhodná bola tiež jeho publicistická práca do Ľudových novín (1898) písal poučné články o hospodárení. Je autorom spisu Hospodárska náuka o obrábaní, hnojení a osievaní pôdy. Redigoval a vydával znamenitý Hospodársky kalendár. Publikoval pod pseudonymom Strýčko Oravec aj do Svätej rodiny, Kráľovnej sv. ruženca, do Kollárových Katolíckych novín i do Národných novín.

Msgr. Jozef Kapala, 1901 - 1985

Kňaz a diplomat so zuberskými koreňmi. Narodil sa v Spojených štátoch amerických, ale vyrastal v Zuberi. V rokoch 1931 až 1939 bol tajomníkom biskupa Jána Vojaššáka. V roku 1939, po vzniku Slovenského štátu, si ho slovenský vyslanec vo Vatikáne Karol Sidor vyžiadal ako legačného cirkevného radcu. Z diplomatických služieb sa nemohol vrátiť na Slovensko, odišiel do Ameriky, kde aj zomrel. Počas pobytu v Ríme zaobstaral vyhotovenie sochy Panny Márie z carrarského mramoru pre pútnické miesto Staré Hory. Urobil tak na žiadosť zuberského rodáka Jozefa Šimičáka, kňaza na Starých Horách. V roku 1972 mu v Kanade vyšla kniha Spod Roháčov po Vatikán s podtitulom Pamäti môjho života. Jej druhé vydanie pripravila Obec Zuberec z príležitosti 100. výročia narodenia Msgr. Kapalu.

Vdp. Alojz Šimičák, 1902 – 1962

Kňaz, nadaný hudobník, spevák a najmä organista. Od roku 1934 farár vo farnosti Ludrová. Postaral sa tam o vybudovanie novej budovy Rímsko-katolíckej školy. Priam heroicky sa zachoval v čase SNP, keď neznámi banditi prišli v noci z hory, na dvoch miestach založili požiare a potom strieľali do ľudí čo prišli hasiť. Zaopatroval umierajúcich a pomáhal ošetrovať ranených. V päťdesiatych rokoch bol nespravodlivo súdený a väznený.

Vdp. Jozef Šimičák, 1904 – 1964

Kňaz, ktorý sa zaslúžil o vynovenie pútnického miesta na Starých Horách. On na jar roku 1942 dal vyhotoviť novú sochu Panny Márie na Studničke. Na Starých Horách sa vtedy z celého Slovenska zišlo okolo 18 tisíc mariánskych ctiteľov. Jozef Šimičák v Starých Horách prežil aj vojnové hrôzy a potlačenie povstania. Zaopatril mnohých vojakov.

Vdp. Cyril Harmata, 1922- 1970

Kňaz spišského biskupstva a talentovaný básnik. Vydal útlú zbierku básní s názvom Tlejúca opona. Podpisoval sa pseudonymom Milotínsky podľa kopca nad Zubercom. V roku 1950 internovaný v Mučeníkoch. Väznený v Ružomberku, Ilave a Leopoldove. Kňaz, zlomený na tele, talentovaný básnik, ale človek s čistými morálnymi zásadami, pre ktoré si toľko vytrpel od komunistického režimu. Jeho básnická tvorba nie je rozsiahla, no pre dielo, ktoré zanechal, ho nazvali „nádej slovenskej katolíckej poézie“.

Mons. Ing. Viliam Kurilla, 1940

Kňaz, archivár a obhajca manželského zväzku na Arcibiskupskom úrade v Trnave. Kaplán Jeho Svätosti, Monsignor.

1.9 Výchova a vzdelávanie

Výchovu a vzdelávanie v obci zabezpečuje Základná škola s materskou školou. Tvorí ju: základná škola pre 1. a 2.stupeň, materská škola, školský klub detí a zariadenie školského stravovania. Škola má právnu subjektivitu, jej zriaďovateľom je Obec Zuberec.

Materská škola – pracuje v súlade s Programom výchovy a vzdelávania a koncepciou rozvoja predškolskej výchovy. Je v prevádzke denne od 6,30 do 16,00 hod. K 31.12.2013 navštevovalo MŠ 72 detí zaradených do troch tried.

Základná škola– vyučovanie prebieha v súlade so školským vzdelávacím programom a školskými vzdelávacími plánmi ISCED 1 a ISCED 2. Škola má primerané priestorové aj materiálne podmienky, ktoré ďalej v spolupráci s obcou a inými organizáciami rozvíja. Všetci jej pedagogickí zamestnanci majú potrebné odborné a pedagogické vzdelanie, ktoré si dopĺňajú v rámci kontinuálneho vzdelávania. K 31.12.2013 školu navštevovalo 311 žiakov, ktorí sa vyučovali v deviatich samostatných ročníkoch, spolu 16 tried. Škola zabezpečuje aj širokú ponuku voľno- časových aktivít vo forme záujmových krúžkov, tvorivých dielní a akcií školy na podporu talentov, schopností a zručností pre deti a mládež v obci.

Školský klub detí – súčasťou základnej školy je aj školský klub detí, ktorý k 31.12.2013 navštevovalo 73 žiakov, a je v prevádzke denne od 11,15 do 15,00 hod. Deti tu majú priestor na odpočinok, zábavu, rozvoj záujmov i prípravu na plnenie si školských povinností.

1.10 Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť pre obyvateľov obce vzhľadom na jej veľkosť je poskytovaná priamo v obci. V obci je súkromné zdravotné stredisko, kde denne pracuje: obvodný lekár – MUDr. Stanislav Bebej, lekárka pre deti a dorast – MUDr. Eva Brečková, zubný lekár – MUDr. Pavol Brečka, lekárka Arnika – PharmDr. Daniela Tekel'ová. Zdravotné stredisko poskytuje zdravotnú starostlivosť aj pre spádové obce Studenej doliny: Habovku, Oravský Biely Potok, Huty, Malé Borové a Veľké Borové.

Okrem toho v obci pracujú dve zubné lekárky: MUDr. Františka Urbanová a MUDr. Adriana Urbanová, ktoré majú súkromné ambulancie v budove rodinného domu súpisné číslo 210.

Ďalšiu zdravotnú starostlivosť poskytujú nemocnica s poliklinikou v Trstenej a súkromné odborné ambulancie v Tvrdošine a Trstenej.

1.11 Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci sú zabezpečené prostredníctvom opatrovateľskej služby opatrovaním v domácnosti. V roku 2013 obec poskytovala opatrovateľskú službu jednej osobe počas mesiacov január až apríl. Obec na uvedenom úseku vykonáva vyhľadávaciu činnosť a vedie evidenciu potenciálnych záujemcov o tento druh služby. V obci je cca 250 dôchodcov nad 60 rokov, pre ktorých obec zabezpečuje stretnutia minimálne dvakrát v roku. Pri novoročnom stretnutí dostane každý z dôchodcov malý darček. Dôchodcovia absolvujú minimálne 1-krát ročne poznávací zájazd. Sociálna komisia navštevuje obyvateľov pri životných jubileách nad 70 rokov s drobným darčekom. Zariadenia sociálnych služieb v obci neexistujú, súčasný stav to ani nevyžaduje.

1.12 Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje Obecný úrad Zuberec v spolupráci so Základnou školou s materskou školou v Zuberci a ostatnými záujmovými združeniami, ktoré pôsobia v obci. Spolu organizujú viaceré podujatia, medzi ktoré patria najmä Deň matiek, stretnutia detí zo ZŠ a MŠ s Mikulášom, Majáles, Koláčfest, v mesiaci január a október posedenia s dôchodcami a rôzne vystúpenia pre verejnosť.

Medzi významné podujatia v obci, ktoré si v roku 2013 pripísalo už 38. ročník, patria Podrohácke folklórne slávnosti. Na tomto kultúrnom podujatí, ktoré sa uskutočňuje pravidelne v prvý celý augustový víkend /piatok až nedeľa/ sa zúčastňujú folkloristi nielen z regiónu, či zo Slovenska, ale aj zo zahraničia.

Obec pravidelne zabezpečuje dopĺňanie knižného fondu do obecnej knižnice, ktorá je otvorená v popoludňajších hodinách v piatok. Knižnicu vedie knihovníčka obce - Mgr. Janka Valeková.

Zaujímavosti zuberského chotára

Múzeum oravskej dediny

Najviac navštevované je Múzeum oravskej dediny v Brestovej. Základný kameň bol položený 24. 9. 1967, v roku 1975 bolo sprístupnené verejnosti. Pôvodne na mieste dnešného múzea nestál žiaden dom. Dnes tam stojí celá dedina s 56 objektmi. V múzeu sú objekty z celého regiónu Oravy. Areál je rozčlenený na niekoľko častí: Dolnooravský rínok, Zamagurská ulica, Goralské lazy, Kostol s cintorínom a Mlynisko. Tak ako v skutočnej dedine sú tu obytné a hospodárske stavby (domy, usadlosti, komory, senníky, salaše a.i.), remeselnícke objekty (kováčka vyhňa, hrnčiarska pec) i technické stavby (mlyn, valcha, mangel, olejareň). Areálom preteká horský potok Studená, z ktorého je napojený vodný náhon pre mlyn a valchu. Múzeu dominuje drevený kostol sv. Alžbety zo Zábrežia z 15. storočia. Bohatá etnografická expozícia, chov domácich zvierat i pestovanie technických a úžitkových plodín približujú návštevníkom život na Orave v minulosti.

Studený potok

alebo aj Studená vyteká z III. Roháčskeho plesa, preteká cez II. a I. Roháčske pleso k Ťatliakovmu jazierku a ďalej dolu Roháčskou dolinou (tu sa nazýva aj Roháčsky potok) k Zverovke. Za Zverovkou pri horárni Brestová opúšťa horopisný celok Západné Tatry a vteká do Zubereckej kotliny. Dĺžka doliny Studeného potoka v k. ú. obce Zuberec má 17, 2 km (celkom 27,8 km) a plocha povodia Studeného potoka v k. ú. obce Zuberec má rozlohu 75,8 km² (celé povodie 126,6 km²). Vtekajú do neho všetky potoky a potôčky z Roháčov a katastra obce. Jeho priehľadná čistá voda a dravosť je klenotom podroháckej prírody

Vodopády

Medzi zaujímavosti neživej prírody zuberského chotára patrí aj výskyt vodopádov. Najvýznamnejšie sú Roháčske vodopády na Spálenom potoku – horný, s prepadovou hranou vysokou 25 m a dolný, zložený z krátkych úsekov 12 kaskád, má približne výšku 30 m. Najkrajšie sú v čase topenia snehov, keď oplývajú množstvom peniacej sa vody, ale aj v zime, keď vodopád zamrzne.

Roháčske jazerá

Prírodovedecky najhodnotnejšie ale i krajinársko – esteticky najpríťažlivejšie územie zuberského chotára sú Roháčske plesá. Je tu dokonale vytvorený ľadovcový reliéf, pričom jedinečnosť ľadovcových foriem spočíva aj v tom, že sú o 300 – 400 m nižšie ako vo Vysokých Tatrách. Ich komplexnosť a dokonalosť v týchto nadmorských výškach nemá obdobu v celoeurópskom meradle. Roháčske plesá sú štyri. Nemajú osobitné pomenovanie, najčastejšie sa označujú poradovými číslicami, no niekedy sa I. Roháčske pleso označuje aj ako Dolné, II. a III. ako Stredné Roháčske plesá a IV. Roháčske pleso ako Horné pleso.

Chránené územia:

- národný park

TANAP v lokalite Roháče o rozlohe

18 633,23 ha

- národné prírodné rezervácie

Roháčske plesá

451,60 ha

Osobitá

457,97 ha

Sivý vrch	112,67 ha
Kotlov žľab	70,77 ha
- prírodné rezervácie	
Úplazíky v lokalite Zuberec	31,19 ha
Mačie diery Zuberec	45,63 ha
Medzi bormi Zuberec	6,55 ha

- prírodné pamiatky

Brestovská jaskyňa predstavuje podzemný ekosystém s ponorným tokom. Nachádza sa neďaleko Múzea oravskej dediny v nadmorskej výške 867 metrov o výmere 63,36 ha. Je vytvorená vo vápencovo-dolomitových horninách najmä ponornými tokmi roháčskeho masívu. V súčasnosti je jej preskúmaná dĺžka okolo 2 kilometrov, vrátane priestorov dostupných iba potápačmi. Dnes známe časti **Brestovskej jaskyne** sú iba časťou rozsiahleho jaskynného systému, ktorý je vytvorený v severnej časti masívu Brestov. Správa slovenských jaskýň v spolupráci s jaskyniarmi z Oravy vykonávajú komplexný prieskum jaskyne. Po jeho skončení a vyhodnotení zväži, či sa sprístupní pre širokú verejnosť.

Tieto chránené územia majú mimoriadnu prírodnú, krajinársku, náučnú a turistickú hodnotu. Sú bohaté na výskyt veľkého počtu chránených druhov flóry i fauny. Takýto veľký počet maloplošných chránených lokalít a takej vysokej hodnoty včlenený na malé územie na inom mieste Slovenska nenájdem.

Partizánsky cintorín na Zverovke

Na začiatku Látanej doliny je Partizánsky cintorín, v ktorom je pochovaných 20 slovanských partizánov, ktorí tu zahynuli na konci II. sv. vojny.

1.13 Hospodárstvo

Obec Zuberec je zaradená do horskej výrobnnej oblasti, ktorá je charakteristická výraznou heterogenitou podmienok. Tomu zodpovedá i prirodzená úrodnosť a zameranie poľnohospodárskej výroby. Hospodárenie na pôdnom fonde územia je blízke požiadavkám alternatívneho hospodárenia.

Na území obce hospodári poľnohospodársky podnik – RPD Zuberec. V prevažnej miere je zameraný na chov hovädzieho dobytku pre výrobu mäsa a mlieka. Nezanedbateľnou súčasťou poľnohospodárstva sú aj samostatne hospodáriaci obyvatelia, ktorý poľnohospodárskou a živočíšnou výrobou prispievajú k samozásobovaniu základnými potravinami.

Významnými firmami sú: Tatrawest s. r. o., ktorá vlastní lyžiarske stredisko Roháče – Spálená a hotel Tatrawest, ktorý poskytuje ubytovacie a stravovacie služby. Spoločnosť Alpina s. r. o., ktorá je vlastníkom lyžiarskeho strediska Milotín. Firma Roháče s. r. o. je vlastníkom lyžiarskeho strediska Janovky a v letnej sezóne vykonáva stavebnú činnosť. Firma Roháčan sa zaoberá výrobou obuvi.

Zásobovanie obyvateľstva potravinami a ďalším tovarom zabezpečuje v obci obchod s potravinami a priemyselným tovarom COOP Jednota Trstená, Potraviny Večierka Marián Bernát, Potraviny Dafi - Pavol Fidek, Mäso - údeniny Marián Šroba, Potraviny SALMA - Marián Schvarc, FIRMA VILMA - Ľubomír Valek – predaj a výroba parených knedlí, Cukráreň Katka – Ladislav Matiščík, Bagetka – Dana Urbanová.

Ďalšie predajne na území obce: Farby - Iaky Pavol Šroba, Obuv – Viera Habová, (sídli v budove MŠ), Textil – Vladimír Magerčák, Drogeria a domáce potreby Ján Urban, Kvetinárstvo a pohrebníctvo – Klementína Šišková, Športová predajňa Lusitánia – Miroslava Mydliarová (sídli v Dome služieb), Obchod s textilom – Marta Škerdová, Suveníry Eduli – Eduard Šuriňák, Admin sport – Slávka Škoríková, Domáce potreby – Milan Borsík (sídlo COOP Jednota), Kvetinárstvo Bianka – Mária Pafčová, Obchod – montáž (vodovod – kúrenie) Zdeno Škerda, JUTEL - Ing. Kamil Jurči – káble a rôzny priemyselný tovar, Stavebniny - Slavomír Šuriňák.

Služby: Slovenská pošta, vedúca – Mária Fileková, Kaderníctvo – Janka Fileková, OK-MIN – Milan Mikláš – predaj plastových okien (všetky sídli v Dome služieb), Práčovňa – Martin Šimičák, autoservis – Martin Ťapaják, predaj – servis - elektro – Jarolím Matys, Pneuservis - Oľga Zúbeková, Suveníry - Pavol Janoščík, ABC Roháče – suveníry, reklama a foto služby – Vladimír Žuffa, Cyklobej – predaj, servis, požičovňa bicyklov, reklama - Peter Bebej, Autodoprava – Ladislav Matiščík.

Pohostinské a zväčša aj ubytovacie služby: Reštaurácia Skala - Ján Matúš, Stará krčma – Pavol Magerčák, Pizzeria a piváreň – Daniel Hricko a Jozef Svitek, Oravská izba – Anna Šišková, Koliba JOSU – Jozef Šuriňák, Reštaurácia El Bor – Ľubomír Kováč, Reštaurácia Horec – Vladimír Gejdoš, Reštaurácia Milotín – Jana Petrová. Možnosť podávania stravy svojim hosťom ponúkajú aj penzióny: Timea, Jantolák, Urban, Stomatológ, U Michala, Hubert, JAS, Anna, Pod Kýčerou, MICHAL, Pribiskô.

V katastri obce Zuberec, v lokalite Zverovka sú: chata Zverovka, Hotel Primula, Hotel Osobitá, Penzión Šindľovec, v lokalite Žriela rekreačné stredisko Žilinskej univerzity – UNIZA.

Iné služby: V budove COOP Trstená má sídlo firma na spracovanie účtovníctva MEGI MSA, ktorá zároveň ponúka predaj kancelárskych potrieb. Obec má zriadenú Turistickú informačnú kanceláriu. V obci pôsobí Cestovná agentúra MER TOUR – Roman Pilarčík. Športové potreby predávajú a požičiavajú: RL Snowboarding - Rastislav Littva, Centrum športu a služieb - Benedikt Urban, White star sport - Valér Poláčik. Lyžiarsku školu prevádzkuje Elena Matysová a Peter Ondroš.

Ďalší podnikatelia a živnostníci sa venujú najmä stavebnej činnosti a ubytovaniu v súkromí. Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať aj na vidiecku turistiku a s tým spojené činnosti.

1.14 Organizačná štruktúra obce

Starosta obce: Ing. Vladimír Šiška

Zástupca starostu obce: Eduard Borsík

Hlavný kontrolór obce: Margita Prčová

Obecné zastupiteľstvo: Eduard Borsík
Ján Jurina
Daniela Žuffová
Jarolím Matys
Mgr. Lucia Šrobová Lexmann
Rudolf Žuffa
Anton Šiška
Ing. Marcel Pardek
Ľubomír Kováč

Komisie: komisia finančná
komisia cestovného ruchu, obchodu a služieb
komisia výstavby, životného prostredia a verejného poriadku
komisia školstva, kultúry, športu a mládeže
komisia sociálna a zdravotná

Obecný úrad: Ľubomíra Škerdová - referát organizačný a vnútornej správy
Mgr. Pavol Šroba - referát pre výkon prenesenej štátnej správy, dane a poplatky
Ing. Jozef Valek – referát pre výkon prenesenej štátnej správy – odbor výstavby
Mgr. Zuzana Šrobová - referát pre správu majetku, financovanie a personálne veci
Jozef Fandák - referát obecných služieb, koordinátor AP

Turistická informačná kancelária:

Mgr. Zuzana Pilarčíková, samostatný odborný referent
Mgr. Michaela Harmatová, samostatný odborný referent

Múzeum oravskej dediny:

Mgr. Richard Janošútn, riaditeľ MOD
PhDr. Mariana Janošútnová, samostatný odborný referent
Andrea Hudecová, samostatný odborný referent
Stanislav Hudec, údržbár
Pavol Kovalčík, strážnik
Ján Chovančák, strážnik
Ján Fandák, strážnik

2. Rozpočet obce na rok 2013 a jeho plnenie

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2013. Obec v roku 2013 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2013 bol vypracovaný podľa platnej rozpočtovej skladby a je rozdelený v príjmovej aj výdavkovej časti na bežný, kapitálový a finančné operácie. Rozpočet obce zahŕňa aj rozpočet rozpočtovej organizácie s právnou subjektivitou – ZŠ s MŠ Zuberec. Rozpočet obce na rok 2013 bol zostavený ako vyrovnaný.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2013. Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 14.12.2012 uznesením č. 7/2012. Zmeny rozpočtu v roku 2013 boli schválené obecným zastupiteľstvom a boli prevedené rozpočtovým opatrením č. 1 zo dňa 28.06.2013 uznesením č. 5/2013 a rozpočtovým opatrením č. 2 zo dňa 12.12.2013 uznesením č. 9/2013

Upravený rozpočet obce k 31.12.2013

Upravený rozpočet Čerpanie rozpočtu

Bežné príjmy	1 325 466,00	1 327 062,97
Bežné príjmy ZŠ	0,00	23 322,13
Bežné výdavky	629 561,00	543 022,79
Bežné výdavky ZŠ	657 454,00	677 612,53
Prebytok bežného rozpočtu	38 451,00	129 749,78

Kapitálové príjmy	72 373,00	72 373,71
Kapitálové výdavky	24 070,00	23 599,50
Kapitálové výdavky ZŠ	0,00	2 958,00
Prebytok kapitálového rozpočtu	48 303,00	45 816,21

Prebytok rozpočtu	86 754,00	175 565,99
--------------------------	------------------	-------------------

Príjmové finančné operácie	10 714,00	0,00
Výdavkové finančné operácie	75 580,00	80 041,33
Schodok finančných operácií	- 64 866,00	- 80 041,33

Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia aj s finančnými operáciami	21 888,00	95 524,66
--	------------------	------------------

Obec Zuberec dosiahla prebytok rozpočtového hospodárenia bežného roka vo výške 175 565,99 Eur zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Prebytok rozpočtu v priebehu rozpočtového roka použila na výdavkové finančné operácie – finančné výpomoci /PRIMULA s.r.o. a Obec Habovka na kanalizáciu/ a na splácanie úverov od SZRB a TJ Roháče v celkovej výške 80 041,33 Eur

Z prebytku rozpočtu vo výške 175 565,99 Eur navrhujeme tvoriť rezervný fond vo výške 10% t. j. 17 556,60 Eur

Zostatok prebytku rozpočtu 158 009,39 Eur znížený o výdavkové finančné operácie vo výške 80 041,33 Eur t. j. 77 968,06 Eur navrhujeme použiť na financovanie kapitálových výdavkov v roku 2014 podľa

rozpočtového opatrenia č. 1 a spolufinancovanie podľa Dohody o spolufinancovaní projektu Kanalizácia obcí Habovka a Zuberec z 30.12.2013

Nepoužité finančné prostriedky na krytie kapitálových výdavkov spojených s kanalizáciou z roku 2012 vo výške 10 714,44 Eur navrhujeme previesť z účelového fondu na kapitálové výdavky do rezervného fondu

2.1 Plán rozpočtu na roky 2013 - 2015

Príjmy celkom

	Skutočnosť k 31.12.2013	Plán na rok 2013	Plán na rok 2014	Plán na rok 2015
Príjmy celkom	1 422 758,81	1 408 553,00	1 258 280,00	1 265 000,00
z toho :				
Bežné príjmy	1 350 385,10	1 325 466,00	1 258 280,00	1 265 000,00
Kapitálové príjmy	72 373,71	72 373,00	0,00	0,00
Finančné príjmy	0,00	10 714,00	0,00	0,00

Výdavky celkom

Výdavky	Skutočnosť k 31.12.2013	Plán na rok 2013	Plán na rok 2014	Plán na rok 2015
Výdavky celkom	1 327 234,15	1 386 655,00	1 258 280,00	1 260 000,00
z toho :				
Bežné výdavky	543 022,79	629 561,00	572 655,00	546 375,00
Bežné výdavky ZS	677 612,53	657 454,00	657 085,00	657 085,00
Kapitálové výdavky	23 599,50	24 070,00	15 460,00	15 000,00
Kapitálové výdavky ZŠ	2 958,00	0,00	0,00	0,00
Finančné výdavky	80 041,33	75 580,00	13 080,00	41 540,00

3. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za konsolidovaný celok

3.1 Majetok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2012	Skutočnosť k 31.12.2013
Majetok spolu	4 166 567,24	4 085 282,71
Neobežný majetok spolu	3 787 157,11	3 586 387,48
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	23 226,10	23 226,10
Dlhodobý hmotný majetok	3 526 301,06	3 325 531,43
Dlhodobý finančný majetok	237 629,95	237 629,95
Obežný majetok spolu	373 700,37	495 684,22
z toho :		
Zásoby	21 148,82	17 896,19
Zúčtovanie medzi subjektami VS	4 403,67	7 342,33
Dlhodobé pohľadávky		
Krátkodobé pohľadávky	266 245,03	278 687,38
Finančné účty	82 162,85	191 758,32
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.		
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.		
Časové rozlíšenie	5 709,76	3 211,01

3. 2 Zdroje krytia

Názov	Skutočnosť k 31.12.2012	Skutočnosť k 31.12.2013
Vlastné imanie a záväzky spolu	4 166 567,24	4 085 282,71
Vlastné imanie	1 580 209,26	1 654 242,07
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	125 813,46	125 813,46
Výsledok hospodárenia	1 454 395,80	1 528 428,61
Záväzky	360 540,90	323 622,91
z toho :		
Rezervy	22 817,83	20 145,63
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé záväzky	157 290,29	38 018,98
Krátkodobé záväzky	225 863,75	225 863,75
Bankové úvery a výpomoci	32 674,55	39 594,55
Časové rozlíšenie	2 225 817,08	2 107 417,73

3.3 Pohľadávky

Pohľadávky	Skutočnosť k 31.12.2012	Skutočnosť k 31.12.2013
Pohľadávky v lehote splatnosti	211 030,11	204 778,31
Pohľadávky po lehote splatnosti	55 313,98	73 908,81

3.4 Záväzky

Záväzky	Skutočnosť k 31.12.2012	Skutočnosť k 31.12.2013
Záväzky v lehote splatnosti	260 752,52	157 466,73
Záväzky po lehote splatnosti	44 296,00	106 416,00

4. Hospodársky výsledok za 2013 - vývoj nákladov a výnosov za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2012	Skutočnosť k 31.12. 2013
Náklady		
50 – Spotrebované nákupy	330 785,29	337 442,70
51 – Služby	253 370,28	169 640,58
52 – Osobné náklady	811 351,13	817 550,80
53 – Dane a poplatky	15 115,30	1364,90
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	56 666,87	62 420,79
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	229 987,10	259 412,76
56 – Finančné náklady	10 902,04	10 195,57
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	14 016,00	22 622,29
59 – Dane z príjmov	496,15	405,78

Výnosy		
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	382 867,86	359 662,53
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	32 218,19
62 – Aktivácia	1 709,29	1 254,29
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	549 028,97	597 166,40
64 – Ostatné výnosy	69 083,10	42 759,26
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	12 205,00	17 425,96
66 – Finančné výnosy	1 565,03	849,21
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	635 249,09	724 031,33
Hospodársky výsledok	-70 981,82	62 092,81

Hospodársky výsledok v sume 62 092,81 EUR bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

5. Ostatné dôležité informácie

5.1 Prijaté bežné a kapitálové transfery

V roku 2013 obec prijala nasledovné bežné transfery

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov
Okresný úrad Námestovo	Voľby	600,00
Ministerstvo vnútra	Evidencia obyvateľstva- prenesené	594,99
Okresný úrad Námestovo	Civilná ochrana	80,00
ÚPSVaR	Hmotná núdza – stravné žiakov	3 522,88
ÚPSVaR	Hmotná núdza – školské potreby	564,40
ÚPSVaR	Aktivačná činnosť	9 018,60
Okresný úrad Žilina	Prenesené kompetencie ZŠ	446 059,00
Okresný úrad Žilina	Vzdelávacie poukazy ZŠ	6 798,00
Okresný úrad Žilina	Dopravné ZŠ	16 154,40
Okresný úrad Žilina	Materská škola	3 868,00
Okresný úrad Žilina	Vzdelávanie žiakov zo SZP	1 300,00
Okresný úrad Žilina	Odchodné	1 615,00
Okresný úrad Žilina	Mimoriadne výsledky žiakov	400,00
Okresný úrad Žilina	5% zvýšenie TP v školstve	7 599,00
Okresný úrad Žilina	Životné prostredie – prenesené kompetencie	189,19
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Spoločný stavebný úrad – prenesené kompetencie	1 676,79
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Cestná doprava – prenesené kompetencie	95,38
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Cestná infraštruktúra	1 106,30

Ministerstvo kultúry SR	Podroháčske folklórne slávnosti	7 000,00
Ministerstvo kultúry SR	Strešná krytina Horná Lehota	15 000,00
Národná banka Slovenska	Psie záprahy	2 000,00
Podnikateľský subjekt	Sponzorstvo psie záprahy a PFS	3 851,99
Spolu		529 093,92

V roku 2013 obec prijala nasledovné kapitálové transfery

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	Úprava centrálnej zóny	71 373,71
Ministerstvo kultúry SR	Zbierkové predmety	1 000,00
Spolu		72 373,71

Prijaté transfery boli v roku 2013 vyčerpané a vyúčtované.

5.2 Poskytnuté dotácie

Obec Zuberec poskytla dotácie v roku 2013 v súlade so schváleným rozpočtom na rok 2013 na všeobecne prospešný účel:

Ziadateľ dotácie	Suma poskytnutých Prostriedkov	Suma použitých prostriedkov	Poznámka
TJ Roháče Zuberec	14 000,00	14 000,00	-
OZ Hafiry	500,00	500,00	-
Spišská katolícka charita	1 140,00	1 140,00	-
Mesto Tvrdošín	3 323,45	3 323,45	z toho zo štátneho rozpočtu 1 676,79
Centrum voľného času Trstená	600,96	600,96	-
Súkromné školské stredisko záujmovej činnosti Nižná	3 660,96	3 660,96	-
Deti v hmotnej núdzi	4 087,28	4 087,28	z toho zo štátneho rozpočtu 4 087,28

5.3 Významné investičné akcie v roku 2013

Najvýznamnejšie akcie realizované v roku 2013:

- projekt IBV Prte II a projekt IBV Hradý za Milotínom
- nákup snežného skútra
- nákup zbierkových predmetov do MOD
- vybudovanie kanalizačnej prípojky k TJ Roháče Zuberec

5.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch :

- rekonštrukcia verejného osvetlenia obce Zuberec
- nákup zbierkových predmetov do zbierkového fondu Múzea oravskej dediny
- spolufinancovanie kanalizácie v obci Zuberec
- rekonštrukcia objektov a zariadení v Múzeu oravskej dediny Zuberec-Brestová
- výstavba zástavky pri kostole
- rekonštrukcia chodníka na ulici Radová

5.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

5.6 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Spoločnosť PRIMULA s. r. o. vedie súdny spor s pani Martou Bebejovou

Vypracovala:
Mgr. Zuzana Šrobová, účtovníčka

Schválil:
Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

V Zuberici, dňa 21. júla 2015

Prílohy:

- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke